

den borgerlige regering. Der er ikke sket lempelser, der er sket nogle enkelte skærpelser af reglerne, men der er ikke sket lempelser, siden den borgerlige regering fastsatte de regler, der gælder for strafafsonerne.

Derudover vil jeg gerne sige, at jeg er meget optaget af problemstillingen med stærke fanger, og jeg har også konkrete forslag, som jeg gerne vil have gennemført og have sat penge af til. I den forbindelse indgår det spørgsmål, som fru Birthe Rønn Hornbech her nævnte, aktindsigtsspørgsmålet, som jeg mener også skal løses i den forbindelse. Det indgår i arbejdet, og jeg har allerede nævnt, at vi opererer med kontrakt-fængselsafdelinger i lovforslaget om euforiserende stoffer, og vi arbejder også på særlige placeringsmuligheder for de stærke fanger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Elisabeth Arnold):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 13:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod rockergrupper.

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.
(Fremsat 3/10 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Beslutningsforslaget går ud på, at Folketinget skal pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag, der sikrer omgående forbud mod rocker-

grupper i Danmark, og så skulle alle problemer være løst, tror man.

Jeg tror ikke, det er så nemt. Jeg tror ikke, at det er den rigtige fremgangsmåde i den foreliggende situation. Det er der flere grunde til.

For det første er det kun sket en gang tidligere, at man har forbudt en forening ved lov. Det var i 1941, da man forbød kommunistiske foreninger og kommunistisk virksomhed. Det står mig desuden ikke helt klart, om beslutningsforslaget går ud på at forbyde rockerklubber, eller om man tillige ønsker at forbyde, at rockere overhovedet mødes.

Et sådant totalt forbud vil ikke kunne gennemføres, fordi det vil være i strid med grundlovens § 79 om forsamlingsfrihed.

Jeg har i øvrigt vanskeligt ved at se, hvordan det skulle kunne være muligt at udforme en generel lov, der forbyder rockergrupper i Danmark. Bemærkningerne til forslaget anskueliggør også tydeligt vanskelighederne ved at gøre noget sådant. Hertil kommer, at det efter min opfattelse ikke er særlig realistisk at forestille sig, at man blot ved at forbyde rockergrupper vil kunne forhindre rockerne i at forfølge hinanden.

Et forbud vil ikke kunne hindre, at de samme personer mødes i en ny forening, hvor de udøver aktiviteter, der ikke er omfattet af forbudet. Forbudet vil heller ikke kunne hindre, at de pågældende eventuelt begår kriminalitet. Man kan jo ikke – jo, det kan vi godt – lave en lov om forbud mod kriminalitet, men om den bliver efterlevet ved jeg ikke.

Selv om jeg er enig i formålet, og jeg ville ønske, at man kunne løse det her problem på en forholdsvis enkel måde, ja, så tror jeg altså ikke, at den foreslåede fremgangsmåde vil være et særlig velegnet middel til bekæmpelsen af kriminaliteten på dette område. Men jeg kan oplyse, at regeringen senere, som jeg tidligere har sagt, vil fremsætte et omfattende lovforslag, som på en lang række områder vil forbedre politiets muligheder for at bekæmpe rockerkriminaliteten og den øvrige organiserede kriminalitet.

Dorte Bennedsen (S):

Det positive, jeg er i stand til at sige om det her forslag, er, at det formentlig er blevet til ud fra et ønske om at bekæmpe rockerkriminaliteten i Danmark. Det ønsker deler vi i Socialdemokratiet, men vi kan derimod ikke støtte det konkrete forslag.

For det første er der noget selvmodsigende i, at forslagsstillerne citerer grundlovens § 78, stk. 2, hvori der tales om, at visse foreninger er at opløse ved dom, for derefter at kræve lovgivning om forbud mod foreninger.

Vores anden bemærkning er, at vi ikke tror på, at et forbud vil have effekt. Det vil ikke begrænse rockernes kriminalitet, og det vil ikke kunne forhindre dem i at danne nye sammenslutninger og på den måde omgå forbudet. Vi er ikke tilhængere af den type forbud, og vi tror ikke på effekten af dem, og vi kan ikke støtte forslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er måske en af de få gange, man skal se hr. Bjørn Elmquist og fru Pia Kjærsgaard fremsætte de samme forslag, for min undren var da stor, da jeg i foråret så, at hr. Bjørn Elmquist i dagspressen havde luftet et sådant forslag.

Det er klart, at vi i Venstre selvfølgelig er meget lydhøre over for alle forslag, der tilsigter at begrænse rockernes aktiviteter, men jeg er egentlig meget enig i de udsagn, der er kommet både fra justitsministeren og fra fru Dorte Bennedsen.

Hvis man skal ophæve en sådan forening, skal man jo kunne bevise, at den har et ulovligt formål. Det vil være meget, meget vanskeligt, det vil beslaglægge mange, mange af politiets ressourcer, og de grupper vil, som det er sagt, omgående danne sig igen. Så vil det blive Hells Angels November 96 eller sådan noget. Og så må man jo sige, at et forbud jo netop ikke hjælper mod de mennesker.

Det var vist justitsministeren, der var inde på, at vi også kunne lave en lov, der forbød kriminalitet. Det er jo præcis det, vi har, og rockerne har jo i et større omfang sat sig ud over drabsbestemmelser og voldsbestemmelser.

Så vi tror altså ikke meget på, at det hjælper, men det er klart, at dette beslutningsforslag kan danne grundlag for en undersøgelse i Retsudvalget, hvor vi kunne få nogle af de erfaringer fra Tyskland, som vi har kunnet læse om i avisen. Det kunne være nok så interessant at få indhentet dem og få en mere officiel tilkendegivelse fra ministeriet af, hvordan det har virket i Tyskland, hvor jeg forstår, at man har haft forbud mod rockerne i en af delstaterne. Det, jeg kunne frygte, var måske, at de så opstår som undergrundsbevægelse i stedet for, og så ved vi slet ikke, hvor vi har dem.

Men vi vil meget gerne benytte beslutningsforslaget til at se lidt nærmere på udenlandske erfaringer.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg er ikke i tvivl om, at det er et velment forslag, men jeg synes ikke, det er særlig logisk. Først siger man, at regeringen skal bryde grundloven, og dernæst, at regeringen skal holde grundloven. Jeg må indrømme, at jeg for en gangs skyld er glad for, at det ikke er mig, der er justitsminister med den opgave.

Når jeg siger bryde grundloven, så er det ved, at man i bemærkningerne foreslår, at man skal indføre et omgående forbud mod rockergupper. Men det er jo i klar modstrid med § 78, stk. 1, i grundloven, der siger, at der i dette land er foreningsfrihed. Så det kan man altså ikke uden at bryde grundloven.

Så siger man, at regeringen skal holde grundloven, og det har jeg stor sympati for – det indrømmer jeg blankt – og det skal man gøre. Argumenterne er, at vi skal pålægge regeringen at følge § 78, stk. 2. Det er den med, at foreninger, der virker ved vold, er at opløse ved dom. Men vi skal da ikke sidde og vedtage i Folketinget, at regeringen skal følge grundloven. Det tror jeg faktisk at enhver siddende regering gør. Det er selvfølgelig op til justitsministeren som øverste chef for anklagemyndigheden, i det omfang man skønner og mener, at man kan føre bevis for, at grundlovens § 78, stk. 2, er overtrådt – altså at der er nogle foreninger, som søger at nå deres mål ved vold – at rejse sagen og få den dom igennem. Men så længe man ikke føler, at man kan løfte bevisbyrden, ja, så skal vi da ikke her i Folketinget pålægge, at man skal gøre noget, som ikke kan gennemføres.

Så jeg savner logikken.

Margrète Auken (SF):

Jeg tror, jeg kan dele de foregående ordføreres forundring over, at begge principper bliver brugt her. Lad os sige det på den måde, at hvis rockerne er grundlovsstridige ifølge grundlovens § 78, stk. 2, så er det en sag for om ikke ligefrem justitsministeren så i hvert fald anklagemyndigheden at få den her sag undersøgt. Og hvis ikke de er det, ja, så er det i strid med grundlovens foreningsfrihedsret. Så den går jo ikke altså. Den må ligge dér.

Jeg vil så i øvrigt godt tilslutte mig – det fremgår også af vores forslag B 16 – at man ind-

høster erfaringer fra Tyskland, hvis det er rigtigt, hvad vi har hørt, at det er gået godt, for det er da under alle omstændigheder godt at vide de ting i et videre forløb.

Men bortset fra det må vi simpelt hen af hovedklarhedsgrunde afvise forslaget, og dermed være ikke sagt, at vi ikke synes, det er en god idé at få undersøgt, hvordan grundlovens § 78, stk. 2, kan virke i denne sammenhæng.

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg skal ikke traske mere rundt i juraen, for den mener jeg der er gjort fyldestgørende rede for af alle, der tidligere har været på talerstolen.

Der er vist lidt sammenblanding her i tankgangen hos Fremskridtspartiet – undskyld Dansk Folkeparti. Jeg har ikke – jeg ved ikke, om det var det, fru Birthe Rønn Hornbech sagde; jeg hørte det ikke helt tydeligt nede på min plads – men jeg har ikke på noget tidspunkt været fremme med ideer i denne retning. Det har jeg ikke. Det eneste, jeg på noget tidspunkt har sagt – men det har jeg så til gengæld sagt mange gange – er, at jeg går ud fra, at myndighederne stedse er opmærksomme på reglen i § 78, stk. 2, i grundloven og de muligheder, der består i det.

Jeg har ved flere lejligheder fået bekræftet, at det er man opmærksom på hos myndighederne. Så sent som under åbningsdebatten i går bekræftede skatteministeren, at Told og Skat er i gang med det. Jeg kan også huske, at da justitsministeren kom hjem fra sit studieophold eller sit besøg i USA for at studere rockerkriminalitet, sagde han følgende ord under et samråd i Retsudvalget, og det tør jeg godt citere ham for: Go for the money, go for the leadership.

Det var altså det, man havde fået at vide derovre: Prøv at finde frem til pengestrømmene, prøv at finde frem til, om der er et lederskab, og hvis det er tilfældet og man kan bevise det, så mener jeg ikke, man skal tøve med at anvende den paragraf i grundloven. Altså ligesom hvis nu mafiaen en skønne dag prøvede at få stedfæstet fodfæste i Danmark og dannede en forening eller et aktieselskab, eller hvad ved jeg, så går jeg da ud fra, at anklagemyndigheden fluks ville prøve at skaffe beviser og så få dom over dem. Det mener jeg ikke er et politisk anliggende.

Efterfølgende er der noget i stk. 5 i den pågældende paragraf i grundloven om, at så skal Folketinget blandes ind i det med en lov, men det er jo ikke her, vi skal tage udgangspunkt.

Annette Just (FP):

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at Fremskridtspartiet er positive over for et hvilket som helst initiativ, der kan være medvirkende til at sætte en stopper for den hærgen, vi har af rockerne, og de bandekrige, vi er udsat for. Men som justitsministeren allerede har gjort opmærksom på, er det faktisk allerede forbudt at begå kriminalitet, og det håber jeg at justitsministeren vil holde fast i.

Jeg tror, at det bedste, vi kan gøre på nuværende tidspunkt, er ikke blot at holde grundloven, som der er så mange, der har været inde på – selvfølgelig skal vi det – men også at afvente høringen på mandag. Jeg tror, der kommer mange nye ting frem.

Jeg tror også, det er meget vigtigt, at vi bliver ved med at sige: Hvilke erfaringer har vi fra andre steder, hvor man rent faktisk har prøvet på at bryde denne rockerhærgen, som vi er udsat for?

Med den indstilling vil vi gerne arbejde positivt med det, men jeg er bange for, at der er nogle store faldgruber i formuleringen.

Helge Bo Jensen (EL):

Enhedslisten stemmer naturligvis imod dette forslag. Jeg vil kun gøre et par enkelte bemærkninger i den forbindelse.

Man kan få det indtryk, at Dansk Folkeparti gerne vil forbyde alt, hvad de ikke kan lide. Hvad bliver det næste, kunne man spørge – en faglig klub, der aktionerer, en autonomgruppe?

Der er jo klart tale om indgreb i nogle principper, som vi hylder. Der er tale om kollektiv straf. Det er ikke så underligt, det kan vi jo se i et af de kommende forslag, at det går Dansk Folkeparti ind for.

Der er tale om brud på forenings- og forsamlingsfriheden. Et afsluttende billede kunne være, at vi med regeringens og højrefløjens allerseneste retspolitiske linje er på vej tilbage mod forrige århundreder. Dansk Folkeparti vil åbenbart tage os med på en lille rundtur tilbage og hilse på Grauballemanden sådan rent retspolitisk.

Fjerde næstformand (Elisabeth Arnold):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Pia Kjærsgaard.

Pia Kjærsgaard (DF):

Det har altid irriteret mig voldsomt, og det har det faktisk også gjort under hele debatten i dag,

når man prøver at drille hinanden med, hvad hvem sagde på et eller andet tidspunkt. Det er simpelt hen en uskik hos politikere at sige: Det mente du sidst, hvorfor mener du det så ikke nu? Og så få folk til at gå i clinch med hinanden, hvis man tilfældigvis mener det samme.

Det er uparlamentarisk; jeg synes faktisk ikke, man kan være det bekendt. Og jeg synes slet ikke, man kan være det bekendt i så alvorlig en debat, som denne debat om rockerkriminalitet burde være.

Grundloven har jo været til debat mange gange i forbindelse med rockerforslag, om justitsministerens forslag nu er i strid med grundloven. Nu vil man så sandelig, kan jeg næsten regne ud, med denne bløde afvisning fra Socialdemokratiet, Venstre, De Konservative, SF – jeg fandt ikke rigtig ud, hvad Fremskridtspartiet mente – og den helt kontante afvisning fra Enhedslisten sige, at der er tale om to paragrafer i grundloven.

Vi har helt klart henvist til den paragraf i grundloven, som der har været en intensiv debat om de sidste dage, og som professorer i strafferet har henvist til.

Der er jo ikke tale om, at det står i selve beslutningsforslaget. Det står i bemærkningerne, og det er blot det, vi ønsker at henvise til. Hvad er det dog for nogle dårlige undskyldninger, rent ud sagt?

Debatten om at indføre forbud mod rockere i Danmark er jo opblusset på baggrund af de meget, meget alvorlige kriminelle sager, der har været på det sidste. Disse forskellige professorer i strafferet har udtalt, at tiden nu er inde til at indføre forbud mod rockere. Andre professorer mener, at det vil være forkert.

Under alle omstændigheder er diskussionen der nu, og Dansk Folkeparti har så fremsat forslaget om forbud mod rockere.

Så henviser man sådan lidt til foreningsfrihed. Altså kan man overhovedet forestille sig, at rockerorganisationer og foreningsfrihed har noget som helst med hinanden at gøre? Det er en dybt kriminel organisation, der myrder, der har en en morder som talsmand i spidsen for deres organisation. Det er fuldstændig latterligt, når man henviser til foreningsfriheden, som Dansk Folkeparti naturligvis aldrig nogen sinde kunne tænke sig at angribe. Det er da en smålig undskyldning, rent ud sagt.

Den paragraf i grundloven, der siger, at foreninger, der virker ved vold eller søger at nå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lig-

nende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, bliver at opløse ved dom, er jo ganske udmærket, og det er da rigtigt, at man bare kan bruge den. Det tror jeg måske ikke at justitsministeren har tanker om at gøre, men man kunne jo også vedtage dette beslutningsforslag og så gå videre med, hvordan man i praksis vil administrere det, når der skal gennemføres en reel lovgivning på basis af den. Det er dét, beslutningsforslaget er møntet på.

Dansk Folkeparti mener ikke, at rockere skal behandles individuelt, men som den kollektive forbryderorganisation, som der rent faktisk er tale om, der er til fare for ganske almindelige sagesløse borgere, og det er en alvorlig sag, en dybt alvorlig sag.

Så kan jeg kun være tilfreds med, at man i hvert fald vil behandle det, at man vil indhente nogle oplysninger om, hvordan man ser på det i Tyskland, i Hamborg, hvor man har forbudt det, hvor det åbenbart kan lade sig gøre, og hvor man ikke har problemet. Det er jo sådan, at det ser ud til, at Danmark – og nu også Sverige – er et af de få steder, hvor man har det som et politisk problem. Jeg synes, det var det, man burde forholde sig til, i stedet for at afvise det med mere eller mindre smålige begrundelser.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg kan oplyse, at jeg har bedt Rigspolitietschefen undersøge, hvad det er, der er foregået i Hamborg. Jeg tror, at det billede, der er tegnet af den danske dagspresse, ikke helt svarer til virkeligheden, men jeg skal selvfølgelig underrette Retsudvalget om, hvad jeg får ud af de oplysninger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 14:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af kollektiv straf.

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.
(Fremsat 3/10 96).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg skal gøre det kort. Jeg forstår forslaget om kollektiv straf sådan, at der skal kunne idømmes straf, uden at de almindelige betingelser om subjektiv skyld er opfyldt.

Et sådant forslag kan jeg ikke støtte. I et svar til Folketinget i oktober 1994 har jeg givet udtryk for, at en sådan ændring af dansk ret vil være betænkelig.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at der har været nedsat en arbejdsgruppe under anklagemyndigheden, der har overvejet spørgsmål i relation til rockerkriminalitet. Arbejdsgruppen, der havde statsadvokat Merlung som formand, kunne ikke støtse en ændring af de danske medvirkensregler.

Det er også Rigsadvokatens opfattelse, at dansk rets medvirkensbegreb og den måde, som det anvendes på i praksis, er tilstrækkelig til en effektiv retshåndhævelse, også for så vidt angår bekæmpelse af bandekriminalitet.

Endelig vil jeg til sidst udrydde en misforståelse, som synes at præge beslutningsforslaget. Hvis f.eks. to personer har aftalt at dræbe en tredje, bliver de efter gældende ret begge straffet, selv om det ikke kan bevises, hvem af de to der affyrede det dræbende skud.

Forslaget om kollektiv straf vil derimod medføre, at man kunne straffe en person for f.eks. ulovlig våbenbesiddelse, selv om denne person slet ikke havde kendskab til, at der fandtes våben på det sted, hvor han opholdt sig. Det er afgørende, at vi i dansk ret fastholder det almindelige krav om subjektiv skyld.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg kan gøre det om muligt endnu kortere end justitsministeren.

I dansk retspleje har vi nogle principper, der er helt grundlæggende for, at vi kan kalde os et retssamfund. Et af dem er, at mennesker ikke

kan straffes for andres forseelser eller lovovertrædelser. Med et fint udtryk hedder det så, at der skal være tale om subjektiv skyld.

Vi har også noteret os, at den arbejdsgruppe, som statsadvokat Merlung var formand for, ikke har villet støtte et forslag om at ændre regelsættet.

Vi er enige i, at man ikke ved tavshed skal kunne unddrage sig straf for en given forbrydelse, fordi det ikke kan bevises eller sandsynliggøres, hvem der konkret har gjort sig skyld i overtrædelser. Men netop i de situationer har vi regelsættet om medvirken, og mig bekendt er det også set i international sammenhæng et ganske restriktivt regelsæt, vi har, og det er da også efter Rigsadvokatens vurdering et tilstrækkeligt effektivt middel, også i de situationer.

Vi kan ikke støtte det foreliggende forslag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Udtrykket kollektiv straf har været anvendt en del i pressen i den senere tid, dels af politikere og dels af journalister.

Jeg tror i meget høj grad, at dette udtryk og ønsket om kollektiv straf bygger på ukendskab til gældende ret. Det er jo sådan, men jeg vil godt skære det lidt mere ud i pap, at straffelovens § 23 beskriver, hvilken personkreds der kan idømmes en straf for en begået forbrydelse. Og det er en meget vidtgående personkreds, der kan dømmes. Men det kræver naturligvis, at anklagemyndigheden kan løfte bevisbyrden.

Det kan ofte være vanskeligt, og det er præcis en af grundene til, at vi har fremsat et beslutningsforslag om forbedrede efterforskningsmuligheder.

Men lad mig nævne et eksempel: Fire mand bliver enige om et bræk i et hus; de tre holder vagt, og den fjerde bryder ind. De vil blive dømt alle sammen, hvis anklagemyndigheden kan bevise, at der var en fælles aftale om tyveri, om indbrud. Men hvis der så sker det inde i huset, at tyven trækker en pistol, som de andre ikke anede han havde med, og skyder husejeren, så er det drab, og enhver vil kunne forstå, at det kan de tre vagtmænd ikke blive dømt for.

Kan anklagemyndigheden bevise – hvad der kan være meget vanskeligt – at der er en fælles hensigt til drab, kan alle også dømmes i dag, og det kommer som regel bag på de fleste.

Så det er altså forbedrede efterforskningsmuligheder, der er brug for. For så vidt kunne hele Blekingegadebanden være blevet straffet for forsætligt drab, hvis anklagemyndigheden hav-